

RTU studiju kurss "Sociālā integrācija cilvēkiem ar īpašām vajadzībām"**0L000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA0337
Nosaukums	Sociālā integrācija cilvēkiem ar īpašām vajadzībām
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Dina Bethere - Doktors, Profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā apgūst zināšanas un prasmes, lai nodrošinātu studentiem zināšanas un izpratni par īpašo vajadzību izpaušmēm un kopsakarībā ar sociālā darbinieka profesionālo kompetenci veidot prasmi plānot un īstenot uz personu centrētu sabiedrības sociālo problēmu risinājumu ieviešanu. Šajā nolūkā atbilstoši sociālā darbinieka profesijas standarta prasībām studiju programmas saturs ir orientēts uz zināšanu un izpratnes iegūvi par cilvēka psihisko un fizisko attīstību īpašo vajadzību gadījumos, sociālo pakalpojumu zinātnisko pamatojumu, politisko un normatīvo bāzi. Studiju kursa programmas apguves procesā studenti apgūs arī prasmes identificēt personas sociālās integrācijas izaicinājumus un plānot vajadzību, problēmu, grūtību, resursu izvērtēšanas metožu izmantošanu, dažādu sabiedrības grupu pārstāvju un sociālo darbinieku iesaistīšanu personu ar īpašām vajadzībām sociālo problēmu risināšanā, prasme analizēt sociālo pakalpojumu sniegšanas efektivitāti un sadarbības rezultātus, izmantojot atbilstošas novērtēšanas metodes.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: nodrošināt studentiem zināšanas un izpratni par īpašo vajadzību izpaušmēm un kopsakarībā ar sociālā darbinieka profesionālo kompetenci veidot prasmi plānot un īstenot uz personu centrētu sabiedrības sociālo problēmu risinājumu ieviešanu. Studiju kursa uzdevumi: 1. Analizēt zinātnisko, zinātniski populāro, politikas plānošanas, normatīvos dokumentus apkopot atziņas par aktuālajām tendencēm personu ar īpašām vajadzībām sociālās integrācijas procesa attīstībā. 2. Identificēt īpašo vajadzību pazīmes un izvērtēt sociālā darba īstenošanas iespējas personas interesēs, respektējot indivīda pašnoteikšanos. 3. Īstenot lietīšķu sociālās vides izpēti un apkopot atziņas par pakalpojumu, informācijas pieejamību sabiedriskajās institūcijās un vides fizisko drošību personu ar īpašām vajadzībām mobilitātei. 4. Apzināt nevalstisko organizāciju ieguldījumu sociālās integrācijas veicināšanai un sociālā atbalsta pilnveides iespējas, izmantojot nevalstisko organizāciju resursus.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	- Politiski normatīvie nosacījumi personu ar īpašām vajadzībām integrācijai. - Darbs grupās: publikāciju un elektronisko resursu analīze, praktiskās pieredzes atziņu apkopošana, tēmas prezentācijas izstrāde. - Īpašo vajadzību gadījumi un personalizētā pieeja sociālās integrācijas nodrošināšanai. - Darbs grupās: gadījumu izpēte un analīze, publikāciju un elektronisko resursu analīze, praktiskās pieredzes atziņu apkopošana, tēmas prezentācijas izstrāde. - Vides pieejamība personām ar īpašām vajadzībām dažādās sociālajās institūcijās. - Darbs grupās: vides izpēte sociālajās institūcijās, datu analīze, publikāciju un elektronisko resursu analīze, praktiskās pieredzes atziņu apkopošana, tēmas prezentācijas izstrāde. - Nevalstiskās organizāciju ieguldījums sociālo programmu īstenošanā personām ar īpašām vajadzībām. - Darbs grupās: labās prakses piemēru analīze. Sadarbības programmas vadlīniju izstrāde, tēmas prezentācijas izstrāde.

Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. ANO. (2006). Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām. https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1630 2. Barnes, C., & Mercer, G. (2010). Exploring Disability. Wiley 3. EC. (2021). Union of Equality Strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_810 4. Effect of deinstitutionalisation on quality of life for adults with intellectual disabilities: a systematic review. (2019). https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6502057/ 5. Goggin, G., & Newell, C. (2003). Digital Disability: The Social Construction of Disability in New Media. Lanham, Maryland, USA: Rowman & Littlefield Publishers. 6. LRLM.(2020). Iekļaujošas studiju vides veidošana. Vadlīnijas augstskolām, http://sf.lm.gov.lv/f/files/Vadlinijas_augstskolam_16092020.pdf 7. Molony, H., Taplin, J. (2009). Deinstitutionalization of people with developmental disability. https://doi.org/10.1080/07263868800033271 8. Oliver, M., & Barnes, C. (2012). The New Politics of Disablement, https://www.perlego.com/book/2990640/the-new-politics-of-disablement-pdf?utm_source=google&utm_medium=cpc&campaignid=20933451054&adgroupid=162926082692&gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwna6_BhCbARIsALId2Z3oku0gbdYCOC_TkSsVmzm7LohSMdKDaEOOaL8b2Jh9DIbHkqHHZEkaAsm8EALw_wcB10 10. Shakespeare, T. (2018). Disability: The Basics. Routledge 11. WHO. (2021). World report on disability. https://www.who.int/teams/noncommunicable-diseases/sensory-functions-disability-and-rehabilitation/worldreport-on-disability 12. WHO. (2021). World report on hearing. https://www.who.int/publications/i/item/world-report-on-hearing Papildu / Additional: 1. Apmācības kurss personālam garīgi atpalikušu bērnu un jauniešu iestādēs. (1994). K. Grunevalda red. Rīga: Zvaigzne ABC. 2. Baka, A. Grunevalds K.(1998). Grāmata par aprūpi. Rīga: Preses nams. 3. Bethere, D.(2001). Latvijas sabiedriskās organizācijas personām ar speciālajām vajadzībām: mācību līdzeklis. Liepāja: LiePa. 4. Grunevalds, K. (red.).(2003). Dzīves apstākļu normalizēšana personām ar garīga rakstura un citiem funkciju traucējumiem. Interneta resursi/Internet resources: 1. 10 burtnīcas. http://www.apeirons.lv/htm_l/burtn.htm#burtn. 2. Disability & Society: disability studies journal, https://www.tandfonline.com/toc/cdso20/current 3. Deinstitutionalizācijas process. https://www.lm.gov.lv/lv/deinstitutionalizacijas-process 4. Latvijas Nedzirdīgo savienība. http://www.lns.lv/lat/ 5. Latvijas Neredzīgo biedrība. http://www.lnbc.lv/ 6. Sadarbība kā pamats cilvēku ar invaliditāti integrācijai darba dzīvē. http://ande.isma.lv/Latvv/40500.htm 7. Sustento. http://www.sustento.lv/
Nepieciešamās priekšzināšanas	Nav īpašu prasību.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1.temats. Personu ar īpašām vajadzībām sociālās integrācijas paradigma un normatīvie nosacījumi. Lekcijas. Sociālā iekļaušana un integrācija. Vides normalizācijas princips. Deinstitutionalizācijas programma personām ar īpašām vajadzībām Latvijā un ārvalstīs. Praktiskais darbs: Problēmas un resursi dzīves kvalitātes nodrošināšanai personām ar īpašām vajadzībām.	8	12	4	18
2. temats. Personalizētā pieeja īpašo vajadzību gadījumiem. Lekcija: Īpašo vajadzību izpausmes un to ietekme uz sociālo integrāciju personām ar garīgās attīstības traucējumiem, mācīšanās grūtībām, sensorajiem un kustību traucējumiem. Praktiskais darbs: multifunkcionālo traucējumu gadījumu identificēšanas un socializēšanās problemātika.	8	14	4	16
3. temats Sociālās vides pieejamība personām ar īpašām vajadzībām. Lekcija: Personu ar īpašām vajadzībām mobilitāte, informācijas un pakalpojumu pieejamība dažādās institūcijās. Praktiskais darbs: vides izpēte sociālajās institūcijās.	8	14	4	16
4.temats. Personu ar īpašām vajadzībām integrācija sociālās mijiedarbības procesos. Lekcija: Personu ar īpašām vajadzībām iesaistīšanās sociālajās aktivitātēs. Tiesību pārstāvniecība sabiedriskajās organizācijās. Sociālo programmu plānošana un īstenošana sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām. Praktiskais darbs: labās prakses piemēru analīze sadarbībai ar NVO	8	12	4	18
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
--------------------------------	------------------------------

Zināšanas: Zina un izprot cilvēka psihisko un fizisko attīstību īpašo vajadzību gadījumos. Zina un izprot sociālo pakalpojumu personām ar īpašām vajadzībām zinātnisko pamatojumu, politisko un normatīvo bāzi.	Metodes: rakstiskie darbi - analītiskais pārskats par attīstības teorijām īpašo vajadzību kontekstā, kritiskais apskats par sociālo pakalpojumu politiku un normatīvajiem aktiem. Prezentācijas: grupu prezentācijas par īpašo vajadzību gadījumiem. Kritēriji novērtēšanai: izpratnes līmenis, teorētisko zināšanu pielietošana praksē, kritiskā domāšana un argumentācija, analītiskās prasmes, normatīvās bāzes izpratne. * Praktisko darbu rezultāti semestra laikā. * Eksāmens: patstāvīgo darbu vērtējumi (10% +25% + 25% + 25%).
Prasmes: Prot identificēt personas sociālās integrācijas izaicinājumus un plānot vajadzību, problēmu, grūtību, resursu izvērtēšanas metožu izmantošanu. Prot plānot dažādu sabiedrības grupu pārstāvju un sociālo darbinieku iesaistīšanu personu ar īpašām vajadzībām sociālo problēmu risināšanā. Prot analizēt sociālo pakalpojumu sniegšanas efektivitāti un sadarbības rezultātus, izmantojot atbilstošas novērtēšanas metodes.	Metodes: gadījumu analīze – personas ar īpašām vajadzībām sociālās integrācijas izaicinājumus, projekta izstrāde - sociālās integrācijas/pakalpojumu efektivitātes novērtēšanas plānu, darbs grupās un fokusgrupas - sociālo problēmu risināšanas plāns, iesaistot dažādus sabiedrības pārstāvjus, vērtējot sadarbības un stratēģiskās plānošanas prasme. Kritēriji novērtēšanai: problēmas identificēšana un analīze, metodoloģiskā pieeja, stratēģiskā plānošana, lēmumu pieņemšana un problēmu risināšana, komunikācijas un sadarbības prasmes. * Praktisko darbu rezultāti semestra laikā. * Eksāmens: patstāvīgo darbu vērtējumi (10% +25% + 25% + 25%).
Kompetence: Spēj plānot ieguldījumu indivīdu pašnoteikšanās prasmes pilnveidē, risinot sociālās un individuālās problēmas.	Metodes: praktisko gadījumu novērtēšana - sociālo pakalpojumu sniegšanas efektivitātes analīze reālā vidē (piemēram, izvērtējot kādas organizācijas darbību), tiek vērtēta spēja izmantot novērtēšanas metodes un analizēt sadarbības rezultātus. Kritēriji novērtēšanai: problēmas identificēšana un analīze, metodoloģiskā pieeja, stratēģiskā plānošana, lēmumu pieņemšana un problēmu risināšana, komunikācijas un sadarbības prasmes. * Praktisko darbu rezultāti semestra laikā. * Eksāmens: patstāvīgo darbu vērtējumi (10% +25% + 25% + 25%).

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Praktisko darbu rezultāti semestra laikā	15
Eksāmens: patstāvīgo darbu vērtējumi (10% +25% + 25% + 25%)	85
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	